

De staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
de heer drs. H. Zijlstra
p/a de Algemene Rijksarchivaris
Postbus 90520
2509 LM Den Haag

11 januari 2012
Kenmerk: aca-2011.06289/3

Betreft: selectielijst archiefbescheiden Belastingdienst, onderdeel
Belastingregio's (fiscale processen), vanaf 2007

Geachte heer Zijlstra,

In de hierboven vermelde brief heeft u de Raad voor Cultuur verzocht te adviseren over de ontwerp selectielijst voor de "administratieve neerslag voor wat betreft de werkprocessen van (de) Belastingdienst, voor het onderdeel Belastingregio's (fiscale processen), over de periode vanaf 2007 – ", zoals deze door het Ministerie van Financiën ter vaststelling is voorgedragen.

Bij deze adviesaanvraag was gevoegd een kopie van de brief van de Staatssecretaris van Financiën van 15 maart 2011 (kenmerk: 2011/CFD-MT165u), houdende de voordracht tot vaststelling van deze lijst, alsmede kopie van het verslag d.d. september 2011 van het gevoerde voorbereidingsoverleg, het zgn. driehoeksoverleg.

Naar aanleiding van de ter inzage legging van het ontwerp zijn kennelijk geen zienswijzen ingebracht. Dit leidt de Raad af uit het feit, dat hem deze niet zijn toegezonden.

De Raad heeft op basis van het vorenstaande de ontwerplijst in eerste instantie aan procedurele en vervolgens aan inhoudelijke aspecten getoetst.

Anders dan gebruikelijk kon dit advies niet worden voorbereid door een Bijzondere Commissie Archieven van de Raad¹. Dit advies is daarom tot stand gekomen op grond van andere bij de Raad aanwezige expertise.

¹ De reden hiervan is gelegen in het feit, dat deze commissie om haar moverende reden bij brief van 8 december 2010 haar ontslag heeft aangeboden. Door middel van toezending van een afschrift hiervan heeft zij ook u hiervan op de hoogte gesteld.

Uiteraard streeft de Raad naar een herstel van de gewenste situatie. Hierover wordt ook vanuit het secretariaat contact onderhouden met uw ministerie.

De Raad heeft besloten tot integratie van de Algemene resp. Bijzondere commissie Archieven; deze zijn gefuseerd tot een nieuwe Algemene commissie Archieven, die in haar taakstelling de taken van de twee oorspronkelijke commissies heeft meegekregen. Bij brief van 24 november 2011, kenmerk: rc-2011.06318/1 is u een voordracht voor de vervulling van vier van de zes plaatsen in deze commissie toegezonden. Na hun benoeming zal de commissie volledig operationeel zijn. De Raad gaat er vanuit, dat dit advies, tezamen met vier andere van gelijke datum, de laatste zal zijn die via een aangepaste procedure zal zijn voorbereid.

Procedurale aspecten zijn getoetst aan de hand van een bureauonderzoek door het secretariaat van de Raad. Ten aanzien van de inhoudelijke aspecten heeft een lid van de Raad zijn zienswijze en bevindingen naar voren gebracht.

Voor wat betreft de procedurele aspecten, de totstandkoming van de ontwerp lijst als zodanig, is de Raad van oordeel, dat het ontwerp op zich overeenkomstig de daartoe gestelde (wettelijke) voorschriften naar behoren tot stand is gekomen.

Ten aanzien van de inhoudelijke aspecten merkt de Raad het volgende op. Deze aspecten heeft hij overigens vooral bezien vanuit het perspectief van de waarde van de betrokken archiefbescheiden als bestanddeel van het cultureel erfgoed en hun belang voor historisch onderzoek.

De lijst wordt gekenmerkt door het uitgangspunt dat belastingregio's uitvoeringsorganen zijn waar geen beleidsvorming plaats heeft uit hoofde waarvan tot bewaring van documenten besloten zou moeten worden. De centrale waardering voor de verschillende soorten documenten is dan ook een tot vernietiging. Slechts bij een zevental specifieke categorieën wordt ten aanzien van schenk- en erfbelasting, recht van overgang en rangschikking landgoederen blijvende bewaring van betrokken documenten (en dus overdracht naar een openbare archiefbewaarplaats) voorgesteld.

Op zich is dit een verklaarbare uitwerking van de gedachte (zoals ook vermeld in de Inleiding op de ontwerp lijst), dat administratieve neerslag betreffende de uitvoering van taken in principe voor vernietiging in aanmerking komt.

De ijzeren consequentie waarmee dit uitgangspunt is toegepast, verbaast de Raad echter. Met uitzondering van de hierboven bedoelde specifieke categorieën wordt in feite de volledige neerslag van de primaire werkprocessen (het gaat om zo'n 38 handelingen) bij de belastingregio's uiteindelijk vernietigd. De Raad vraagt zich daarom af of deze rechtlijnigheid wel strookt met het belang van de bewaring uit hoofde van het perspectief van cultureel erfgoed en historisch (in het bijzonder fiscaal historisch) onderzoek.

In het voorstel heeft de Raad nergens een aanwijzing gevonden, dat (waar dan ook) voorzien is in het blijvende behoud van documenten waarin de desbetreffende werkprocessen (tezamen met hun ongetwijfeld regelmatige aanpassing) zijn beschreven en vastgesteld. De Raad gaat er van uit, dat dit het minste behoort te zijn wat over de taken en taakuitoefening van de belastingregio's blijvend bewaard zou moeten blijven. De lijst zou in de inleiding of elders op dit punt in ieder geval moeten worden aangevuld en verduidelijkt.

De Raad acht het daarnaast van belang, dat - zulks ter aanvulling op de formele beschrijving van de onderscheiden werkprocessen - enig feitelijk materiaal uit de verschillende uitvoeringspraktijken zelf voor bewaring wordt bestemd. Dat zou naar zijn idee gerealiseerd kunnen worden door – bijvoorbeeld op jaarbasis of afhankelijk van de periodiciteit van de bijstelling van werkprocessen - een kleine selectie (enkele dossiers) te bewaren van materiaal dat een feitelijk volledig beeld over de loop van een werkproces geeft. Omdat het gaat om feitelijke informatie over de uitvoering van werkprocessen, valt te overwegen om de desbetreffende dossiers te anonimiseren (het gaat in deze aanbeveling immers niet om de individuele gevallen als zodanig).

De focus zou daarbij vooral (maar niet uitsluitend) gericht kunnen zijn op de bijzondere categorie stukken, die als “stukken van blijvende waarde” worden aangeduid. Anders dan deze duiding doet veronderstellen, zijn dit stukken die uiteindelijk ook, zij het door hun specifieke belang op langere termijn dan andere stukken, voor vernietiging worden aangemerkt.

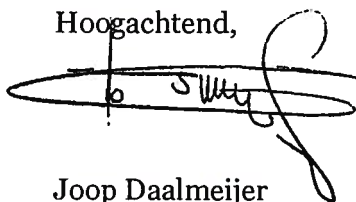
Het lijkt de Raad - zeker óók omdat hem niet is gebleken dat tijdens de voorbereiding van het ontwerp door een terzake historisch deskundige een historisch-maatschappelijk analyse is opgesteld - aangewezen, dat hiertoe alsnog een onafhankelijke deskundige op het terrein van de geschiedenis van het belastingrecht of dat van de economische en sociale geschiedenis wordt geraadpleegd.

Over de bijzondere categorie “stukken van blijvende waarde” merkt de Raad nog wel op, dat hem deze aanduiding binnen het gebruikelijke waarderingspatroon dat zich begeeft tussen de bewaring of vernietiging van administratieve neerslag nogal bevreemdt. Hem zijn althans geen andere gevallen bekend, waarbij uiteindelijk ter vernietigende stukken als “van blijvende waarde” worden aangemerkt. Teneinde toekomstige verwarring bij de toepassing van de selectielijst te voorkomen, zou de lijst in dit opzicht redactioneel behoren te worden bijgesteld.

Advies

De Raad adviseert u, rekening houdend met het vorenstaande, de ontwerp selectielijst conform het verzoek daartoe vast te stellen.

Hoogachtend,

Joop Daalmeijer
Voorzitter

Jeroen Bartelse
Algemeen secretaris